

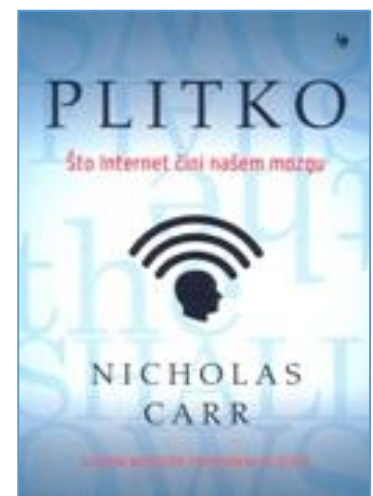
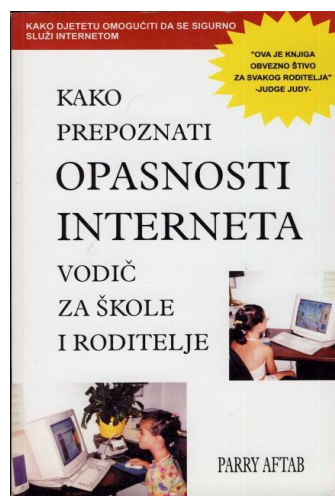
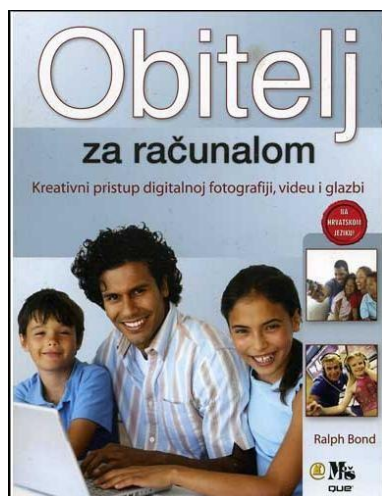
Preporuka za čitanje uz *Dan sigurnijeg interneta*

Aftab, Parry: *Kako prepoznati opasnosti INTERNETA*

Internet je "zemlja" beskonačnih čudaka i jedinstvenih edukacijskih mogućnosti. Iako želite da vaša djeca iskoriste sve najbolje što Internet može ponuditi, vaš je cilj pri tome zajamčiti im sigurnost. Riječima odvjetnice čije su savjete o sprečavanju računalnog kriminala, a čije su žrtve djeca, prihvatile vlade mnogih država širom svijeta, ova nam knjiga pokazuje kako ćemo to učiniti. Autorica Parry Aftab upozorava na opasnosti koje djecu čekaju na Internetu te nudi okvir cjelovitog programa koji će im dopustiti da iskoriste njegova bogatstva i izbjegnu njegove zamke. Parry Aftab govori kako ćemo: prepoznati i izbjeći skrivene opasnosti Interneta, kontrolirati aktivnosti svoje djece kada surfaju Internetom s računala izvan doma, uočiti opasne i neželjene poruke, prijevare i neprimjerene "virtualne pričaonice"; provjeriti primjerenost internetskih sadržaja uz pomoć filtra, sustava označenih stranica i ostalih tehnologija, postaviti pravila ponašanja na Internetu koja će odgovarati i vama i djeci; svladati ozbiljne teškoće i sl.

Bond, Ralph: *Obitelj za računalom*

Kreativni pristup digitalnoj fotografiji, videu i glazbi. Autor pojašnjava kako računalo i Internet mogu unaprijediti učenje, kreativno izražavanje i komuniciranje. Knjiga sadrži desetke projekata osmišljenih da budu zanimljivi i korisni cijeloj obitelji. U svakom se projektu koriste jednostavni, lako dostupni programski alati, a na kraju svakog od njih naveden je popis naprednog softvera za slučaj da se „navučete“ i poželite otići korak dalje. Čitajući ovu knjigu naučite kako: retuširati digitalne fotografije, stvoriti animirani fotoalbum, restaurirati stare obiteljske fotografije, pretvoriti PC u kućni tonski studio i drugo.

Nicholas Carr: *Plitko - Što Internet čini našem mozgu?*

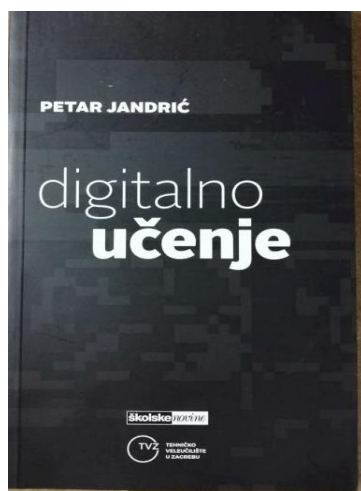
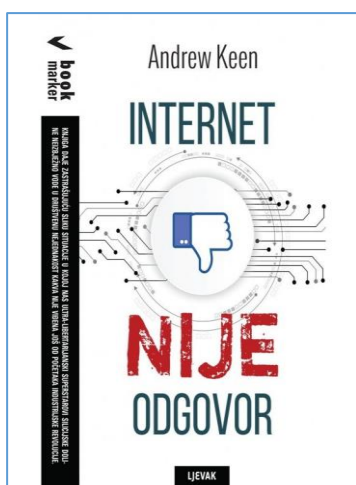
Nicholas Carr, bivši urednik časopisa *Harvard Business Review*, napisao je knjigu *Plitko*, koja je kombinacija najnovijih znanstvenih istraživanja i autorovih osobnih iskustava kao pisca, urednika i govornika na poslovnim skupovima. Brilljantno napisana knjiga (Carr je studirao književnost) i pouzdana knjiga za svakoga. Bez sumnje, ovo je dosad najuvjerljivije ikad napisano istraživanje intelektualnih i kulturnih posljedica Interneta. Usto što opisuje kako su „instrumenti uma“ stoljećima oblikovali ljudsku misao – od alfabeta preko zemljopisnih karata, tiskarskog stroja, sata te računala – Carr tka fascinantan prikaz nedavnih otkrića u neuroznanosti. Tehnologije kojima se služimo kad pronalazimo, pohranjujemo i dijelimo informacije doslovno preoblikuju i prekrajaju naše živčane putove. Knjiga je dijelom intelektualna povijest, dijelom popularna znanost, a dijelom i kritika kulture.

Jandrić, Petar: *Digitalno učenje*

Digitalno učenje predstavlja izvor i poticaj za inovaciju nastave te putokaz za ostvarivanje bolje povezanosti svih odgojno-obrazovnih čimbenika kroz razvoj novih digitalnih kultura, kolonizaciju virtualnih svjetova, reformu odgojno-obrazovnih sustava, i učenje u svrhu osposobljavanja učenika za intelektualno osamostaljivanje. Knjiga nas vodi kroz izazove učenja i poučavanja u suvremenom umreženom društvu. Prikazom prednosti i nedostataka korištenja digitalnih tehnologija unutar i izvan učionice, inzistira na nezamjenjivosti učitelja i nastavnika kao javnih intelektualaca i stapa digitalne medije s tradicionalnim humanističkim idealima škole. Ovo je nezaobilazna knjiga za sve nastavnike u osnovnoj i srednjoj školi, koji žele savladati osnove digitalnog učenja.

Andrew Keen: *Internet nije odgovor*

Knjiga *Internet nije odgovor* britansko-američkog pisca i teoretičara novih medija Andrewa Keena, odvažan je i uvjerljiv manifest u kojem autor propituje neke od pogubnih utjecaja interneta na ekonomiju, kulturu i društvene vrijednosti. Autor u knjizi iznosi tehnološku i ekonomsku povijest interneta – od njegovih početaka 1960-ih, preko uspona velikih internetskih kompanija do sve učestalijih nastojanja da se monetizira gotovo svaka ljudska aktivnost – istražujući pritom kako internet preobražava suvremeni svijet – često uz previsoku cijenu. Keenova kritika interneta i Silicijske doline upućena je jer on je jedan od važnih protagonista internetske revolucije, koji je i sam radio u Silicijskoj dolini. Ipak, uza svu kritičnost prema negativnim aspektima Interneta, Keen nije tehnofob niti oponent kulture interneta nego, prema riječima jednog od kritičara, njegova savjest.

Ogrizek Biškupić, Ivana. Banek Zorica, Mihaela: *Web tehnologije*

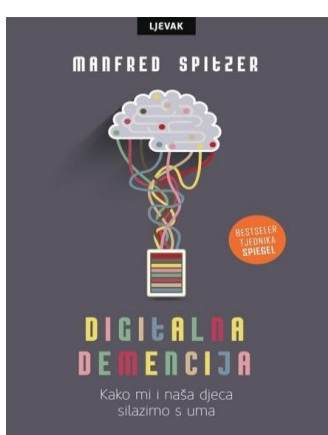
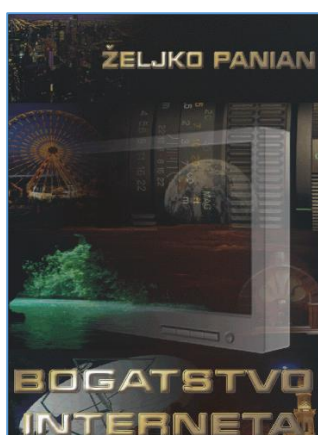
Uvod u Web tehnologije, mogućnosti i potencijal, od analize pretraživača, izrade web stranica, pregleda najčešće korištenih CMS-a, vrednovanja informacija na webu i analize povijesnog razvoja ovih tehnologija od 1.0 do 3.0 odnosno semantičkog weba. U ovom pregledu razvoja posebno se obrađuju web 2.0 tehnologije koje su promijenile društvo i načine poslovanja mogućnošću korištenja raznih servisa i alata od kojih je veći dostupan besplatno. Cijeli ovaj kontekst otvara širu problematiku dijeljenja informacija i privatnosti istih pa sve do pitanja zašto se velik broj poduzetnika još uvijek ne odlučuje na mogućnosti uporabe usluga oblačnog računarstva. Obrađuje se upravljanje znanjem, repozitoriji i tehnologije za stvaranje virtualnih prostora, te prezentacije, alati i koncepti izrade. Osim analize alata za izradu prezentacija analiziraju se i verbalne te grafičke karakteristike, ali i one vezane za namjenu i korištenje. Priručnik daje obilje zanimljivih i korisnih savjeta o mogućnosti korištenja web-tehnologija i IKT alata koji mogu pomoći malim i srednjim organizacijama u njihovoj borbi za opstanak.

Panian, Željko: *Bogatstvo interneta*

Ova knjiga nije priručnik tipa "korak po korak". Autor na vrlo pristupačan način pojašnjava osnovne pojmove informacijske i komunikacijske tehnologije kako bi čitatelj što bolje shvatio suštinu Interneta. Knjiga je podijeljena u četiri cjeline: u prvoj autor objašnjava suštinu virtualne stvarnosti; u drugoj daje povijest nastanka Interneta, osnovnu arhitekturu Interneta, objašnjava elektroničku poštu, WWW te opće internetske servise; u trećoj cjelini objašnjava razliku između "surfanja" i ciljanog traženja informacija, objašnjava kako se uspostavljaju kontakti, prodaju i kupuju dobra i usluge, što je to elektroničko izdavaštvo, obrazovanje na daljinu, zapošljavanje, zabava; a u posljednjoj se cjelini bavi sigurnosti i rizicima na Internetu.

Manfred Spitzer: *Digitalna demencija*

Ugledni njemački neuroznanstvenik i psihijatar Manfred Spitzer u knjizi *Digitalna demencija*: Kako mi i naša djeca silazimo s uma upozorava roditelje da djeci, čiji je mozak još u razvoju, ograniče vrijeme provedeno ispred ekrana digitalnih medija. Ključna je premisa da nas elektronički mediji – pametni telefoni, digitalni asistenti, računala, satelitska navigacija i stalna povezanost s internetom – „oslobađaju“ uobičajenih mentalnih napora te stoga postajemo sve ovisniji o tehnologiji, a naše psihičke sposobnosti slabe. Mnoga djeca nemaju potrebe pamtiti informacije jer znaju da ih u svakom trenutku mogu „uguglati“, kaže Manfred Spitzer. Multitasking ili rad na više stvari istovremeno, sumanuto klikanje od stranice do stranice, odvlači djeci pažnju, rasipa energiju i remeti fokusiranje na ono što je važno. Što više vremena provode surfajući i igrajući razne igrice, djeca će imati više problema s pažnjom i koncentracijom. Nadalje, što više vremena provedu pred ekranima elektroničkih medija, djeca će imati lošije društvene vještine, bit će nesocijalizirana i frustrirana. Manfred Spitzer se pored Nicholasa Carra i Susan Greenfield među prvima usudio javno postaviti logična pitanja povezana s navedenim opasnostima te zauzeti se za njihovo rješavanje koje bi bilo utemeljeno na objektivnim znanstvenim spoznajama. Među prvima je spoznao ozbiljnost problema i dao mu odgovarajući naziv – digitalna demencija – koji je danas već postao općeprihvaćen.

Tapscott, Don: *Odrasti digitalno*

Kako mrežna generacija mijenja naš svijet? Današnji mladi ljudi služe se tehnologijom na načine koje nismo mogli ni zamisliti. Umjesto pasivnog gledanja televizije, mrežna generacija aktivno sudjeluje u stvaranju zabave i informacija. Prvi put u povijesti mladež je autoritet u nečemu vrlo važnom. I mijenjaju

svaki aspekt našega društva – od radnoga mjesta do tržišta, od učionice do dnevnoga boravka. Digitalno je doba prisutno, mrežna je generacija stigla.

Svi poznamo osobe u dobi između 11 i 30 godina, koje rade pet stvari istodobno: šalju tekstualne poruke prijateljima, preuzimaju glazbu, postavljaju videosnimke, gledaju film te rade tko zna što na Facebooku ili MySpaceu. Oni su prva generacija koja je doslovce odrasla u digitalnom okruženju – i dio su globalnoga kulturnog fenomena koji je ovdje i koji će ostati s nama. Krajnja je granica sljedeća: razumijemo li mrežnu generaciju, razumjet ćemo i budućnost. Ako ste baby boomer ili pripadnik generacije X, ovo je vaš terenski vodič. Kao očaravajući pogled iznutra na mrežnu generaciju, knjiga *Odrasti digitalno* nadahnuta je istraživačkom studijom za koju je autor Don Tapscott anketirao više od 11.000 mladih ljudi. Umjesto gomile razmaženih mladih korisnika interneta s kratkim rasponom pozornosti i nikakvim društvenim vještinama, otkrio je izvanredno bistru zajednicu koja je razvila revolucionarne nove načine mišljenja, interakcije, rada i druženja. Više u samoj knjizi.

Težak, Đurđica: *Pretraživanje informacija na Internetu*

Uspješno pretraživanje informacija na Internetu je moguće uz dobro poznavanje mrežnih izvora i njihovo sustavno vrednovanje. Uz popis pretraživača i portala te baza podataka u Hrvatskoj i svijetu te vježbi kojima to možemo postići ovaj priručnik je nezaobilazno pomagalo u informacijskom obrazovanju. Knjiga "Pretraživanje informacija na Internetu" čije je tiskano izdanje odobreno kao sveučilišni udžbenik izdana je u dva medija (klasični i digitalni) i tri izdanja (tiskano izdanje, Web i CD-ROM). Knjiga pokriva sve struke (različite profile u znanosti, umjetnosti, tehnici, obrazovanju, jer uči korisnike kako efikasno raditi na računalima u zoni Interneta) i sve razine obrazovanja, od osnovne škole, srednje škole do fakulteta. Priručnik je načinjen prema najnovijoj svjetskoj literaturi za Internet priručnike za pretraživanje i učenje na Internetu. Ima tri glavna dijela: Uvod, Mrežni izvori i Vježbe. Svako poglavlje s vježbama (16 naslova) ima bogato uvodno tumačenje osnovnih pojmova i pripadne vježbe na računalo. Dodaci sadrže popise adresa najvažnijih svjetskih priručnika za Internet i druge važne Web adrese. CD-ROM izdanje interaktivno je (bogato animacijama, Web adresama, poveznicama između različitih baza podataka) kao i Web izdanje pod uvjetom da je računalo spojeno na Internet, ali je jasno da je dobro upotrebljivo i bez informacijsko komunikacijskoga priključka. Po sadržaju jednako je tiskanomu, a po obujmu i veće od tiskanoga upravo za najnovije podatke koji su se pojavili na Internetu kada je već tiskano izdanje bilo u postupku, jer se provedba postupka tiskanja knjige mjeri na drugoj vremenskoj skali negoli je to slučaj s pojavljivanjem novih portala na Internetu.

Težak, Đurđica: *Internet – poslije oduševljenja*

Priručnik *INTERNET - poslije oduševljenja* donosi savjete te praktične primjere i postupke koji se tiču informacijske sigurnosti računala i rada na internetu. Knjiga ima 15 poglavlja: Internet i svjetska mreža, Internet - poslije oduševljenja, Umijeće vladanja Internetom, Sigurnost na Internetu, Strašne priče, Virus, crvi i ostalo, Pojava virusa, Potpis virusa, Virusne šale i lančana pisma, Mitovi i stvarnost, Vrhunske Internetske organizirane prijave, Krađa identiteta, Inteliktualno vlasništvo na internetu, Kako ukloniti zlobne kodove, Na kraju – bez kraja i Antivirusni pojmovnik. Autorica daje savjete za stvaranje dobre zaporke, za prepoznavanje i izbjegavanje internetskih zamki. Antivirusni pojmovnik detaljno objašnjava pojmove iz internetskog nazivlja. Priručnik nudi brza i iscrpna objašnjenja pojmova a informacije o mrežnim stranicama omogućavaju bolje razumijevanje pojedinih pojmova i problema. Bez obzira na to što nas čeka sutra na Internetu, ova knjiga neće izgubiti na važnosti, jer upozorava na prijetnje malicioznih kodova koji postoje danas, a u bliskoj budućnosti bit će ih sve više, iako će i programi za zaštitu biti snažniji. U knjizi se govori o znanjima potrebnim za sprječavanje različitih prijetnji koje prate internetsku komunikaciju. Sigurnost na Internetu tiče se svakoga tko se njime koristi pa internetski kriminal ne možemo ignorirati. Sada se realni kriminal preselio i na digitalni medij, a posljedice nisu virtualne nego su stvarne.

Wolf, Maryanne: *Čitatelju, vrati se kući*

Znanstvenica, pripovjedačica i humanistica Maryanne Wolf u svojoj iznimno važnoj knjizi o tome što znači biti pismen u ovo digitalno doba u kojem živimo secira znanost o čitanju. Knjiga 'Čitatelju, vrati se kući', pisana s autentičnom brigom za čitatelja, nudi nam spoznaje iz raznih područja, od neuroznanosti do sokratovske filozofije, predstavljajući pri tom novi pristup cjeloživotnoj pismenosti. Prije desetak godina Maryanne Wolf je započela priču o tome kako je ljudski mozak naučio čitati i kako je čitanje promijenilo način mišljenja i emocije čitave naše vrste. Sada kada smo potpuno uronjeni u internet i svoje digitalne uređaje, izuzetno su se promijenili i načini na koje procesiramo pisani jezik. Mnogi od nas zabrinuti su zbog promjena koje se događaju s nama samima i brinemo se zbog onoga što bi se tek moglo dogoditi generacijama koje dolaze poslije nas. Pozivajući se na povijesne, književne i znanstvene izvore, Wolf navodi živopisne i životne primjere, kao i tople anegdote kako bi pojasnila složene ideje koje vode do zanimljivog prijedloga o dvopismenom čitateljskom mozgu. Inspirirana novim istraživanjima, Maryanne Wolf u knjizi "Čitatelju, vrati se kući" u nizu pisama govori o zabrinutostima i nadama vezanima uz ono što se događa mozgu dok se prilagođava digitalnim medijima:

- hoće li sljedeće generacije, uronjene u digitalne medije, naučiti kako razviti ključne spoznajne procese poput kritičkog mišljenja i promišljanja, koji su dijelovi procesa dubinskoga čitanja?;
- hoće li naizgled neprestano aktiviranje naše pozornosti i zahtjevi koje pred nju stavljamo, uz neposredan pristup golemoj količini informacija, promijeniti razvoj naših mentalnih spremnika znanja i negativno utjecati na našu sposobnost stvaranja analogija, zaključivanja i oblikovanja vlastitog mišljenja?;
- hoće li lanac digitalnih utjecaja na kraju nepoželjno utjecati na sposobnosti kritičke analize i empatije svih građana – na sposobnosti koje su ključni elementi demokracije? Hoće li nas potencijalne promjene u tim sposobnostima učiniti podložnijima lažnim vijestima i demagogiji?

Pripremila: Ruža Jozić, školska knjižničarka Gimnazije Sesvete